

A TANTÁRGY ADATLAPJA

Antropológia

Egyetemi tanév 2026-2027

1. A képzési program adatai

1.1. Felsőoktatási intézmény	Babeş-Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár
1.2. Kar	Orvos- és Egészségtudományi Kar
1.3. Intézet	
1.4. Szakterület	Biológia
1.5. Képzési szint	Master
1.6. Tanulmányi program/ Képesítés	Orvosi biológia
1.7. Képzési forma	Nappali

2. A tantárgy adatai

2.1. A tantárgy neve	Antropológia			A tantárgy kódja	BMM6408
2.2. Az előadásért felelős tanár neve	Dr. Vitályos Gábor Áron				
2.3. A szemináriumért felelős tanár neve	Dr. Vitályos Gábor Áron				
2.4. Tanulmányi év	2	2.5. Félév	3	2.6. Értékelés módja	Kollokvium
2.7. Tantárgy rendszere	Választható			2.8. Tantárgy típusa	Szaktárgy

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszámja)

3.1. Heti óraszám	4	melyből: 3.2. előadás	2	3.3. szeminárium/labor/projekt	2
3.4. Tantervben szereplő összórászám	11	melyből: 3.5. előadás	4	3.6. szeminárium/labor	7
Az egyéni tanulmányi idő (ET) és az önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása (ET)					8
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					14
Szemináriumok/ laborok, házi feladatok, portfóliók, referátumok, esszék kidolgozása (nagyobb vagy egyenlő a tantárgy naptárában az ellenőrzési feladatokra előírt összórászámmal)					22
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					24
Vizsgák					22
Más tevékenységek:					22
3.7. Egyéni tanulmányi idő (ET) és önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő összórászámja					112
3.8. A félév összórászámja					56
3.9. Kreditszám					6

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1. tantervi	
4.2. kompetenciabeli	

5. Feltételek (ha vannak)

5.1. Az előadás lebonyolításának feltételei	
5.2. A szeminárium/ labor lebonyolításának feltételei	A gyakorlatok látogatása kötelező!

6.1. A tanulmányi program elvégzése során elsajátított kompetenciák (a tantervből kell átvenni)

Szakmai kompetenciák

Kompetencia kódja	Kompetencia
CP1	A diagnosztikai laboratóriumban alkalmazott technikák helyes alkalmazása (biokémia, hematológia, immunológia, mikrobiológia, molekuláris biológia), a standardizált protokollok betartásával
CP4	A vizsgálati eredmények helyes értelmezése és ezek összekapcsolása a lehetséges klinikai állapotokkal, a szakmai kompetencia határain belül.
CP5	A biológiai minták (vér, testnedvek, mikrobiális tenyészetek) biztonságos kezelése, a bio-biztonsági előírások és a kontamináció megelőzésére vonatkozó szabályok betartásával.
Transzverzális kompetenciák	
Kompetencia kódja	Kompetencia
CT2	A szakmai etika elveinek, a bizalmas adatkezelés szabályainak, valamint az adatvédelemre és a biobiztonságra vonatkozó előírások betartása.
CT3	Az eredmények, eljárások és műszaki problémák hatékony kommunikálásának képessége

6.2. A tanulmányi programra jellemző képzési eredmények (a tantervből kell átvenni)

A tantárgy által megcélzott tanulási eredmények		
Kompetencia kódja	Ismeret és megértés (Knowledge and understanding)	Specifikus tudományos készségek (Specific academic skills)
CP1	1. Haladó szintű ismeretek elsajátítása a genetikai anyag szerkezetéről és működéséről, az emberi patológiák molekuláris mechanizmusairól, valamint a molekuláris diagnosztika és terápia alapelveiről.	1. Az orvosi molekuláris biológiai fogalmak és információk elemzésének, integrálásának és alkalmazásának képessége fiziológiai és kóros folyamatok értelmezésében, tudományos érvelés és kritikai gondolkodás alkalmazásával.
CP4	2. Az orvosi mikrobiológiai laboratóriumban alkalmazott elvek és módszerek ismerete a kórokozó mikroorganizmusok antimikrobiális szerekkel szembeni izolálására, azonosítására és érzékenységének vizsgálatára.	2. Képes specifikus kísérleti tevékenységeket (tenyésztés, azonosítás, antibiotikum-vizsgálat) végezni, laboratóriumi eredményeket értelmezni és a mikrobiológiai adatokat klinikai és terápiás következményekkel összefüggésbe hozni.
CP5	3. Haladó szintű ismeretek elsajátítása a gén- és kromoszóma-mutációkról, az örökletes tulajdonságok átadásának mechanizmusairól, a kromoszóma-rendellenességekről, valamint az örökletes betegségek és a rák genetikai alapjairól.	3. A genetikai és kromoszómális szindrómák fenotípusos felismerésének képessége, a kariotípusok és szekvenciavariánsok értelmezése a nemzetközi nomenklatúra szerint, valamint a genetikai elváltozások összefüggésbe hozása a klinikai tünetekkel.
CT2	A szakmai etika elveinek, a bizalmas adatkezelés szabályainak, valamint az adatvédelemre és a biobiztonságra vonatkozó előírások betartása.	A szakmai etika elveinek, a bizalmas adatkezelés szabályainak, valamint az adatvédelemre és a biobiztonságra vonatkozó előírások betartása.
CT3	Az eredmények, eljárások és műszaki problémák hatékony kommunikálásának képessége	Az eredmények, eljárások és műszaki problémák hatékony kommunikálásának képessége

7. Tárgy-specifikus tanulási eredmények

Ismeret és megértés (Knowledge and understanding)
1. A hallgató ismeri és érti a sejtpatológia és a hisztopatológia alapelveit, valamint a kóros folyamatokban részt vevő molekuláris és szöveti mechanizmusokat.
2. A hallgató ismeri és érti az emberi embriogenezis szakaszait, valamint az asszisztált emberi reprodukció biológiai és technológiai alapelveit.
3. A hallgató ismeri és érti az immunrendszer felépítését és működését, a veleszületett és adaptív immunválasz molekuláris mechanizmusait, valamint az immunpatológia alapjait.
4. Ismeri a kutatásetika, a tudományos integritás és a felelős tudományos kommunikáció alapelveit.

Specifikus tudományos készségek (Specific academic skills)

1. A genetikai és kromoszómális szindrómák fenotípusos felismerésének képessége, a kariotípusok és szekenciavariánsok értelmezése a nemzetközi nomenklatúra szerint, valamint a genetikai elváltozások és a klinikai tünetek összefüggésbe hozása.
2. A hallgató képes elemezni a megtermékenyítés, az embrionális fejlődés folyamatait és az asszisztált reprodukció során alkalmazott eljárásokat.
3. A hallgató ismeri és érti a főbb emberi paraziták morfológiáját, biológiáját és életciklusait, valamint a parazitózis kórokozó mechanizmusait.

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
<ul style="list-style-type: none">- A humánbiológia/antropológia fogalmának értelmezése, helye a tudományok között.- A humánbiológia tárgya, felosztása, története: az antropológia fogalmának értelmezése.- A biológiai és a kulturális evolúció összefüggései a Homo sapiens esetében.- Az emberi viselkedés alapjai.- A nemi dimorfizmus.- A születés előtti és utáni növekedés-fejlődés.- A két lábon való járás.- A táplálékszerzés és a táplálékforrások.- A legelső kőeszközök.- Az agy evolúciója.- A szállás.	Frontális előadás, kérdve kifejtés, megbeszélés, vita, szerepjáték	tömbösített formában tartandó
<ul style="list-style-type: none">- A tűz.- A ruházat.- A nyelv.- A hitvilág: kannibalizmus, temetkezés és művészet.- A Homo sapiens biodiverzitása.- Biodiverzitás és a rasszok.- A földrajzi rasszok biodiverzitásának néhány jellemzője.- Az emberi rasszok kutatásának története.- A rasszok és a vércsoportok.- A rasszizmus.	Frontális előadás, kérdve kifejtés, megbeszélés, vita, szerepjáték	tömbösített formában tartandó
<ul style="list-style-type: none">- A rasszok mai osztályozása (az europid, a negrid, a mongolid, az amerindid és az ausztralonezid földrajzi rasszok).- A neolitizáció folyamata.- A humán növekedésvizsgálatok története.- A prenatális élet és a gyermekkor humánbiológiai jellegzetességei.- A serdülő-, ifjú- és felnőttkor humánbiológiai jellegzetességei.- A fejlettségi státus becslése (a csontfejlettség, fogfejlettség becslése, a morfológiai életkor meghatározása, a felnőttkori termet előrejelzése, növekedési standardok).- A testösszetétel.- A testalkat.	Frontális előadás, kérdve kifejtés, megbeszélés, vita, szerepjáték	tömbösített formában tartandó

<ul style="list-style-type: none"> - A humán növekedés evolúciója. - A növekedés és érés genetikája. - A növekedés és érés endokrinológiája. - A táplálkozás és a növekedés. - A környezeti tényezők hatása a növekedésre és érésre. - Szekuláris változások a növekedésben és az érésben. 	Frontális előadás, kérdve kifejtés, megbeszélés, vita, szerepjáték	tömbösített formában tartandó
--	--	-------------------------------

Könyvészet:

KÖTELEZŐ IRODALOM:

1. Bodzsár, É. (2006): Humánbiológia. Fejlődés: növekedés és érés. ELTE Eötvös Kiadó, Budapest.
2. Bodzsár Éva és Zsákai Annamária (2004): Humánbiológia. Gyakorlati kézikönyv. ELTE Eötvös Kiadó, Budapest.
3. Gyenis Gy., Hajdu T. (2017): Emberré válás. Az ember biológiai és kulturális evolúciója. Archaeolingua, Budapest. pp 270. ISBN 978 963 9911 932

AJÁNLOTT IRODALOM:

1. 1. Spekker, O.; Pálfi, Gy. (2016): A humánbiológia alapjai. Történeti embertani praktikum. Csontanatómia. Egyetemi jegyzet. Szegedi Tudományegyetem.

8.2 Szeminárium/ Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
<ul style="list-style-type: none"> - Az emberi csontvázrendszer. - Történeti antropológiai vizsgálatok. (A csontvázrendszer metrikus jellegei. A koponya morfológiai jellemzői. Az elhalálzási kor becslése. A morfológiai nem becslése. A testmagasság és testtömeg becslése. Paleopatológia. Esetek bemutatása. Paleodemográfiai jellemzők.) 	Egyéni és csoportos munka, kooperatív tanulás	A gyakorlatok látogatása kötelező!
<ul style="list-style-type: none"> - Az élő ember vizsgálata. (Antropometriai vizsgálatok. A fej morfológiája. Dermatoglyphia (bőrlécrendszer). Ujjlenyomatok elemzése. A testforma. A testalkat becslése. A biológiai életkorok becslése. A felnőttkori testmagasság becslése. A testösszetétel. A saját testösszetétel műszeres becslése). 	Egyéni és csoportos munka, kooperatív tanulás	A gyakorlatok látogatása kötelező!

Könyvészet:

KÖTELEZŐ IRODALOM:

1. Bodzsár Éva és Zsákai Annamária (2004): Humánbiológia. Gyakorlati kézikönyv. ELTE Eötvös Kiadó, Budapest.

AJÁNLOTT IRODALOM:

1. Bodzsár, É. (2006): Humánbiológia. Fejlődés: növekedés és érés. ELTE Eötvös Kiadó, Budapest.
2. Spekker, O.; Pálfi, Gy. (2016): A humánbiológia alapjai. Történeti embertani praktikum. Csontanatómia. Egyetemi jegyzet. Szegedi Tudományegyetem.

9. Értékelés

Tevékenység típusa	9.1 Értékelési kritériumok	9.2 Értékelési módszerek	9.3 Aránya a végső jegyben
9.4 Előadás	Írásbeli vizsga az elméleti részből a vizsgaidőszakban	A százalékosan elért teljesítmény számszerűsítése	50%
9.5 Szeminárium/ Labor	A kijelölt csonttani beszámoló, a saját adatokkal történő helyes becslése a testformának, valamint a testösszetételnek, saját bőrlécrendszer elemzése. E	A százalékosan elért teljesítmény számszerűsítése	50%

	négy részjegyből tevődik össze a féléves gyakorlati jegy.		
9.6 A teljesítmény minimumkövetelményei			
Úgy a gyakorlati rész, mint az elméleti rész minimum 50%-os teljesítése.			

10. SDG-ikonok (Fenntartható fejlődési célok/ Sustainable Development Goals)

	x	A fenntartható fejlődés általános ikonja						
								
								Nem alkalmazható
								

Kitöltés időpontja:
2026.04.13.

Előadás felelőse: Dr. Vitályos Gábor Áron

Szeminárium felelőse: Dr. Vitályos Gábor Áron

Az intézeti jóváhagyás dátuma:

Intézetigazgató: dr. Vlad TOMA